

BIJLAGE III

Noten bij overzicht Simon v. d. Sluys - Willem v. d. Sluys - Jonker Fransenoerlog - Slag aan de Poldervaart - Spieringshoek - Polderburg.

1) Mr. L. Ph. C. van den Bergh, Oorkondenboek van Holland en Zeeland, delen I en II, 's-Gravenhage 1866/Amsterdam-'s-Gravenhage 1873; James de Fremery, Supplement op oorkondenboek, 's-Gravenhage 1901; Dr. H. G. A. Obreen, Tweede verbeterde en vermeerde uitgave oorkondenboek, 's-Gravenhage 1937.

2) Dr. P. A. Meilink, Het archief van de abdij van Egmond, Den Haag 1951.

a. Reg. 107, 1 april 1288: ambtshuis gewoonlijk genoemd *Polre* in Ketel. Cartul. Egm. fol. 49vo, ARA Den Haag; gedrukt OHZ II no. 633, echter zonder tekst. Ambtshuis is drukfout, moet zijn ons huis of abtshuis.

b. Reg. 178, 20 juni 1318, *Spirinxhoec*, inv.no. 1 fol. 71vo, ARA Den Haag; Reg. 1443, 29 mei 1529, land bij Spyrinxhoeck aan mr. Vincent Cornelisz., inv.no. 478, ARA Den Haag.

3) Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam uitgegeven en last van het gemeentebestuur, IV Regestenlijst voor Rotterdam en Schieland tot in 1424, door J. W. H. Unger, in leven archivaris der gemeente. Rotterdam 1907.

- Reg. 1645, 30 juni 1406, jaarlijkse betaling in opdracht graaf aan Predikherenklooster in Den Haag, o.a. uit *Spirinxhoec*, dat Pieter heere Danels soen van Matenesse in erfhuur heeft.

4) Maria Hüffer, Bronnen voor de geschiedenis der abdij Rijnsburg, Eerste deel, 1e en 2e stuk, 's-Gravenhage 1951.

a. *Simon v. d. Sluys* - gravenkapel Rijnsburg, blz. 345-346n, 350, 361-362, 395-396, 478, 879, 1028.

b. *Jonker Fransenoerlog* - vrijgeleide en bescherming, blz. 406 en 408; onkosten voeding vee en subsidie verbrande molens Ketel, blz. 960n en 962.

5) Dr. S. W. A. Drossaers, De archieven van de Delftsche Statenklosters, 's-Gravenhage 1917.

6) F. van Mieris, Groot Charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en heeren van Friesland (tot 1436), 4 delen, Leiden 1753-56; Index samengesteld door R. Rentenaar, op de delen II-IV, 1969.

7) Inventaris van het oud-archief van het Hoogheemraadschap Delfland, 1319-1853, 's-Gravenhage 1940.

a. *Spieringshoek* - wordt in index niet genoemd; komt wel voor op blz. 200 in hoofdstuk Poldervaart, 17de eeuw;

b. *Polderburg* - inv.no. 3510, Stukken betreffende het boezemland Polderburg. Met kaarten. 1633-1768.

49 genummerde stukken. No. 3510/27 bevat verwijzing naar kroniek *Willem v. d. Sluys* en slot Polderburg.

8.) Bronnen... (als boven onder 3.), III De oudste stadsrekeningen van Rotterdam, bewerkt door J. H. W. Unger en Mr. W. Bezeemer, archivaris en adjunct-archivaris der gemeente. Rotterdam, 1899.

9. Bronnen... (als boven onder 3.), II De oudste kronieken en beschrijvingen van Rotterdam en Schieland, bewerkt door J. H. W. Unger en Mr. W. Bezemer, archivaris en adjunct-archivaris der gemeente, Rotterdam 1895.

Blz. 3-25: Beschrijving door Symon van der Sluys van de sloten en huizen van Schieland tot in het jaar 1472, o.a. van de huizen *Polderburg* en *Spieringshoek*.

10) Bronnen II (zie hiervoor onder 3. en 9.), blz. 29-42: gedicht over de *Jonker Fransenoerlog* door A. J. Origineel in gemeentearchief Rotterdam, gedateerd op grond van watermerk in papier op 1489-1490.

11) Bronnen II (als boven), blz. 53-173: Verhaal van de *Jonker Fransenoerlog* door *Willem van der Sluys*.

- a. *Simon van der Sluys* - wordt op blz. 59-61 zijn oom genoemd;
- b. Op blz. 118-120 wordt de *slag aan de Poldervaart* beschreven en wordt een beschrijving van *Polderburg* gegeven; *Spieringshoek* wordt genoemd;
- c. Van *Spieringshoek* wordt op blz. 125 gezegd, dat het in 1509 eigendom is van den grooten Vincent, heer van Cabau.

12) Die Chronycke van Hollandt, Zeelandt ende van Vrieslandt. Beginnende van Adams tijden tot die gheboorte ons Heeren Jesum voortgaende totten Jare MCCCCC ende XVII... Tot Dordrecht, Bij mij Peeter Verhaagen woonende in de Druckerije: Int Jaer ons Heeren 1591.

Door Dr. Jan Romein, Geschiedenis van de Noord-Nederlandsche Geschiedschrijving in de Middeleeuwen, Haarlem 1932, blz. 208-211, genoemd als werk van Corn. Goudanus (Corn. Aurelius, Corn. Gerardi, Corn. van Lopsen), 1494 prior van Haemsdonk bij Schoonhoven, 1497-98 Parijs, ± 1500 klooster Lopsen bij Leiden, 1504 (?) weer Parijs, daarna weer Schoonhoven, gestorven na 1523 (1529?). Kroniek is door indeling in divisies bekend als *Divisiiekroniek*. 1e druk Amsterdam 1517 en Leiden 1517; telkens opnieuw met vervolgen uitgegeven. 1620 uitgave door Wouter van Gouthoeven, Dordrecht. Laatste druk 1802 Amsterdam.

- a. *Jonker Fransenoerlog* - uitgebreid verslag in 81 capittelen in de 31e divisie.
- b. *Slag aan de Poldervaart* - 6 maart 1489, 50 gesneuvelden en 150 gevangenen; wordt beschreven in 64e cap.

13) Bronnen II (zie hiervoor onder 3. en 9.), blz. 45-49: Kerkelijk Kroniekje. Door de uitgevers van de Bronnen II samengesteld uit losse aantekeningen, die alleen in afschrift bekend zijn.

- blz. 48: in 1496 wordt ... *van der Sluys* genoemd als kapelaan van de St. Laurens, die later pastoor werd en lang leefde. In een der handschriften is de voornaam niet ingevuld, in vier andere leest men H. van der Sluys. De uitgevers van de Bronnen hebben hier Willem van gemaakt.

14) Bronnen II (als boven), blz. 177-195: Beschryvinge van de eerste beginselen, privilegien, oorlogen, regeringe ende gelegentheyd der stede Rotterdam (1296-1568). Alleen bekend uit afschriften begin 18de eeuw en tweede helft 19de eeuw.

- Vermeldt de *Jonker Fransenoerlog*, echter niet de slag aan de

Poldervaart, noch Willem v. d. Sluys, Spieringshoek of Polderburg.

15) Dagboek van Broeder Wouter Jacobs (Gualtheri Jacobi Masius) Prior van Stein. Amsterdam 1572-1578 en Montfoort 1578-1579. Uitgegeven door Dr. I. H. van Eeghen. 2 delen. Groningen 1959/1960.

Vermeldt op 25 november 1573 een gerucht, dat de geuzenschans 'op die vaert nae die Ketel ende Vlaerding benefens de Schie' door 's konings soldaten in genomen zou zijn, wat niet waar bleek. De schans is afgebeeld op een anonieme ets van het ontzet van Leiden, Atlas van Stolck no. 558. De ets toont het gebied tussen Leiden en de Maas in vogelvlucht. De *schans ligt ten westen van de Poldervaart* daar waar deze in de Schie uitkomt. Ten Oosten van de Poldervaart ligt alleen Ketel midden in het geïnuundeerde gebied.

16) Hantvest of Chartre Chronyck Van de Landen van Oud-Batavien, Oud-Vrieslandt, Oud-Franceland... Beschreven door Ioncker Matthiis van der Houve Schiltknaep, Heer tot Campen, geboren in 'sGraven-Hage, anno 1577. Eerste Deel. Leyden 1636.

- Deze kroniek geeft een aantal verdelingen in steden, heerlijkheden en baljuwschappen, alsmede opsommingen van kastelen en dorpen. Een der verdelingen is die van 1436 door hertog Philips van Bourgondië in verband met de schiltaele. Hierin worden geen kastelen genoemd, dit in tegenstelling tot de beschrijving van Simon van der Sluys.

Een andere verdeling is die van 1635 ten behoeve van de verpondingen door zware oorlogslasten. De kroniekschrijver laat daarna een verdeling van hetzelfde jaar volgen van ridderlijke of adellijke sloten, herenhofsteden en dorpen. *Spieringshoek* wordt op blz. 124 genoemd onder het heemraadschap Delfland en op blz. 135 onder het baljuwschap Schieland. In het ene geval is het een ridderlijke hofstad, in het andere 'maer een Wooninghe'; in beide gevallen is de Heer van Goudriaen (Gaudriaen, jonker Dirk van Schagen) de eigenaar.

Polderburg wordt niet genoemd.

17) W. van Gouthoeven, D'oude Chronijcke ende historien van Holland (met West-Vriesland) van Zeeland ende van Utrecht. Van nieuws oversien, vermeerdert, ende verciert met eenighe gheslachtregisteren ende genealogyen der voornaemste edelen, midtgaders steden, dorpen, heeren-huysen ende andere beschrijvinghen van Hollandt. Beginnende van den jaren onses Heeren 449 tot dit tegenwoordighe jaer 1620. Dordrecht, Peter Verhaghen 1620.

- Is uitgave met aanvullingen van de Divisiekroniek (zie boven onder 12.)

a. blz. 543-544: *slag aan de Poldervaert* als onderdeel van de *Jonker Fransenoerlog*

b. geeft op blz. 73 e.v. een Bijvoughsel door W.V.G., waarin een verdeling van steden, dorpen, sloten of adellijke huizen. Noemt *Spieringshoek* als toebehoord hebbende aan de erfgenamen van wijlen de thesaurier-generaal Mr. Vincent Cornelisz, heer van Cabau, overleden 1550, en voegt er aan toe: is nu maer een houe.

Polderburg wordt niet genoemd.

18) Bronnen II (zie hiervoor onder 3. en 9.), blz. 385-494: Schieland uyt de outheydt opgedolven; Out Rotterdam uyt hare gronden opgedolven; Ouwde aengeteyckende memoriën; Publique gebouwen ende gestichten binnen Rotterdam; door Dr. Nicolaas Zas

- a. blz. 391: noemt als zekerste bron voor de grenzen en instelling van het baljuwschap Schieland de geschriften van *mr. Simon van der Sluis*;
- b. blz. 402: *Spieringshoek* wordt in 1506 aan de heer van Cabau verkocht, naar pastoor *Willem van der Sluys* aantekent.
- c. blz. 410: korte levensbijzonderheden *Willem van der Sluis* en zijn oom *Simon van der Sluis*.
- d. blz. 401: platbranden *Polderburg* door die van Delft na nederlaag tegen *jonker Frans* van Bredenroede in 1489. Het gevecht aan de *Poldervaart* wordt niet genoemd maar hiermede hoogstwaarschijnlijk wel bedoeld.

19) Bronnen II (zie hiervoor 3. en 9.), blz. 547-616: Oude ware beschrijvinge van Schieland, door Jacob Lois.

- a. blz. 549: noemt bij zijn bronnen hetgeen eene *Mr. Symon van der Sluys* in zijn tijd heeft gezien en bijgewoond.
- b. blz. 598 en 602: vermelding van de *Jonker Fransenoerlog* bij de beschrijving van de kastelen Spangen en Starrenburg.
- c. blz. 612: bij de beschrijving van de wapens van Polderburgh en Wassenaer wordt opgemerkt dat sedert 1489 'als die van Delft dit huys hebben verbrant...' Alhoewel niet met zoveel woorden gezegd, wordt hiermee zowel de *Jonker Fransenoerlog* als de *slag aan de Poldervaart* bedoeld.
- d. blz. 608: in 1436 zou hertog Philips van Bourgoniën de stamhuysen van *Polderburgh* en *Spierinkckhouck* onder Schielant hebben gesteld, reden waarom hij ze in zijn beschrijving opneemt.
- e. blz. 609-612: beschrijving van het *huis Polderburgh*, het geslacht en de wapens van Polderburgh en Wassenaer.

20) Bronnen II (zie hiervoor onder 3. en 9.), blz. 507-543: Korte beschrijving der stat Rotterdam, 1664, door H. W. Rotshouck.

- 3 afschriften bekend, waarvan 1 wellicht autograaf; 1 afschrift uit tweede helft 17de eeuw en 1 afschrift uit het begin 18de eeuw.
- Blz. 516-518: korte beschrijving van de *Jonker Fransenoerlog* en de *slag aan de Poldervaart*.

21) Bronnen II (zie hiervoor onder 3. en 9.), blz. 229-379: Kronyk, inhoudende den opgang van de scheepryke wijdvermaarde Koopstad Rotterdam, beschreven door Jan Gerritsz. van Waerschut, bakker, overleden int jaer 1623. Met een vervolg tot het jaar 1663.

- 11 afschriften en 2 gedeeltelijke afschriften. De oudste afschriften zijn uit het midden van de 17de eeuw, het meest volledige is van C. van Alkemade uit het eerste kwart 18de eeuw.

Uitgebreid verhaal over de *Jonker Fransenoerlog* en op blz. 251-252 vermelding van de *slag aan de Poldervaart*.